

REZIME PROGRAMA OBUKE

Naziv programa obuke

Uloga stručnih radnika u postupcima vezanim za specijalizovani i urgentni porodični smještaj

Autor, odnosno koautor programa obuke

Savez udruženja paraplegičara Crne Gore, predsjednica Milijana Ćirković
 Udruženje paraplegičara Podgorica, generalni sekretar Dejan Bašanović
 Dragana Pešić, socijalna radnica, porodična sistemska psihoterapeutkinja
 Suzana Milović, socijalna radnica, porodična sistemska psihoterapeutkinja

Realizator programa obuke

Dragana Pešić, socijalna radnica, porodična sistemska psihoterapeutkinja
 Suzana Milović, socijalna radnica, porodična sistemska psihoterapeutkinja

Kontakt osoba (telefon i e-mail)

Milijana Ćirković, +382 68 484 886; ;

Ciljevi i zadaci programa obuke i oblast socijalne i dječje zaštite na koju se odnose

Opšti cilj

Unaprijediti stručne kapacitete profesionalaca u sistemu socijalne i dječje zaštite Crne Gore za promociju, planiranje, organizovanje, upućivanje, koordinaciju i praćenje specijalizovanog i urgentnog porodičnog smještaja u složenim situacijama, uz fokus na kvalitet, sigurnost, najmanje restriktivno okruženje i najbolji interes korisnika.

Specifični ciljevi

Polaznici će kroz program obuke:

Unaprijediti razumijevanje normativnog i strateškog okvira porodičnog smještaja za odrasla i stara lica, uključujući principe deinstitucionalizacije, najmanje restriktivnog okruženja i zaštite ljudskih prava.

Razviti vještine za promociju usluge porodičnog smještaja u lokalnim zajednicama, kroz planiranje promotivnih aktivnosti, organizovanje Dana otvorenih vrata i osmišljavanje mini kampanja usmjerenih na informisanje i motivisanje potencijalnih pružalaca usluge.

Razviti kompetencije za procjenu potreba i rizika u urgentnim i složenim situacijama, uključujući slučajeve nasilja, zanemarivanja, eksploatacije, beskućništva i kriznih promjena zdravstvenog stanja kod odraslih i starijih korisnika.

Ojačati kapacitete stručnih radnika za procjenu, pripremu i podršku porodicama koje pružaju specijalizovani i urgentni porodični smještaj, uz primjenu standarda kvaliteta i sigurnosti usluge.

Razviti komunikacijske kompetencije za primjenu motivacionog intervjua u radu sa odraslim korisnicima i njihovim porodicama, posebno u situacijama ambivalencije, otpora i straha od prihvatanja usluge.

Unaprijediti vještine profesionalnog predavljanja i informisanja o usluzi porodičnog smještaja, na način koji je jasan, destigmatizujući i usmjeren na izgradnju povjerenja kod korisnika, porodica i partnera u zajednici.

Ojačati sposobnost stručnih radnika za korišćenje resursa zajednice i saradnju sa relevantnim akterima, uključujući zdravstvene ustanove, lokalnu samoupravu i organizacije civilnog društva, u cilju obezbjeđivanja sveobuhvatne podrške korisnicima.

Prepoznati i aktivirati potencijal neformalnih njegovatelja kao važnog resursa sistema dugotrajne njege, kroz podršku, rasterećenje i prevenciju sagorijevanja.

Sadržaj programa obuke

DAN 1

Modul 1: Demografski, razvojni i pravni okvir specijalizovanog i urgentnog porodičnog smještaja u Crnoj Gori

Trajanje: 1 h 30 min

Modul započinje analizom demografskih i društvenih trendova u Crnoj Gori koji ukazuju na ubrzano starenje stanovništva, rast broja samačkih domaćinstava i slabljenje tradicionalnih modela porodične podrške. U tom kontekstu, učesnici sagledavaju jaz između realnih potreba odraslih i starijih lica i postojećih kapaciteta sistema socijalne zaštite.

Poseban akcenat stavlja se na kritičku analizu prakse u kojoj je institucionalni smještaj često prvi, umjesto posljednji izbor u situacijama kada je potrebna hitna intervencija sistema. Modul dalje uvodi koncept

specijalizovanog i urgentnog porodičnog smještaja kao razvojne i manje restriktivne alternative, zasnovane na ljudskim pravima i principu deinstitucionalizacije.

U završnom dijelu razmatra se nacionalni i međunarodni pravni okvir, standardi kvaliteta i sigurnosti, kao i obaveze stručnih radnika u primjeni usluge.

Kafe pauza 15 min

MODUL 2: Uloga stručnih radnika u razvoju i promociji usluge porodičnog smještaja

Trajanje: 1 h 30 min

Modul je usmjeren na unapređenje kapaciteta stručnih radnika za razvoj, promociju i sistematsku regrutaciju porodica za pružanje usluge porodičnog smještaja za odrasla i starija lica. Poseban fokus je na planiranju promotivnih aktivnosti u lokalnoj zajednici, definisanju ključnih poruka, izgradnji baze potencijalnih pružalaca i uspostavljanju saradnje sa lokalnim institucijama.

Modul doprinosi razvoju održivog modela širenja usluge kroz strukturiran, planski i etički pristup promociji usluge.

Pauza za ručak 45 min

Modul 3: Uloga stručnih radnika u identifikaciji ciljne grupe i kriznoj procjeni za specijalizovani i urgentni porodični smještaj

Trajanje: 60 min

Ovaj modul usmjeren je na ulogu stručnih radnika u sistemu socijalne i dječje zaštite u procesu identifikacije osoba koje mogu biti korisnici specijalizovanog i urgentnog porodičnog smještaja, kao i na sprovođenje krizne procjene u situacijama koje zahtijevaju hitnu intervenciju sistema. Poseban fokus stavlja se na prepoznavanje rizičnih situacija u kojima boravak osobe u postojećem okruženju može predstavljati prijetnju po njenu bezbjednost, zdravlje ili dostojanstvo.

Učesnici će se upoznati sa kriterijumima za utvrđivanje ciljne grupe korisnika, indikacijama za upućivanje na specijalizovani ili urgentni porodični smještaj, kao i sa osnovnim elementima stručne procjene u kriznim situacijama. Modul naglašava važnost pravovremene procjene, interdisciplinarnu saradnju i donošenja odluka koje su u najboljem interesu korisnika, uz poštovanje principa najmanje restriktivnog okruženja i zaštite ljudskih prava.

DAN 2

Modul 4: Uloga stručnih radnika u procjeni, pripremi i podršci pružiocima usluga/porodicama u specijalizovanom i urgentnom porodičnom smještaju

Trajanje: 1 h 30 min

Ovaj modul fokusira se na ulogu stručnih radnika u procesu identifikacije, procjene, pripreme i kontinuirane podrške porodicama koje pružaju specijalizovani i urgentni porodični smještaj. U kontekstu razvoja usluga u zajednici i procesa deinstitucionalizacije, pružaoci usluga porodičnog smještaja predstavljaju ključne partnere sistema socijalne i dječje zaštite, te je od posebne važnosti da stručni radnici imaju jasne kompetencije za procjenu njihove podobnosti i spremnosti za pružanje ove vrste usluge.

Učesnici će se upoznati sa kriterijumima za procjenu potencijalnih pružaoca usluga, njihovim ulogama i odgovornostima u brizi o korisnicima, kao i sa značajem adekvatne pripreme prije prijema korisnika. Modul takođe obrađuje načine pružanja stručne podrške pružiocima porodičnog smještaja tokom trajanja smještaja, uključujući savjetodavni rad, superviziju i praćenje kvaliteta pružene usluge.

Poseban akcenat stavlja se na saradnju između stručnih radnika i pružaoca usluga, izgradnju partnerskog odnosa i jačanje kapaciteta pružaoca za pružanje kvalitetne brige osobama koje se nalaze u kriznim i složenim životnim situacijama.

Kafe pauza 15 min

Modul 5: Primjena motivacionog intervjua u radu sa odraslim korisnicima i porodicama u postupcima specijalizovanog i urgentnog porodičnog smještaja

Trajanje: 1 h 30 min

U postupcima procjene potreba i donošenja odluka o specijalizovanom i urgentnom porodičnom smještaju, stručni radnici često se susreću sa situacijama u kojima odrasli korisnici i članovi njihovih porodica pokazuju ambivalenciju, nesigurnost ili otpor prema predloženim mjerama podrške. U takvim okolnostima kvalitet komunikacije i način vođenja stručnog razgovora imaju ključnu ulogu u uspostavljanju saradnje i donošenju odluka koje su u najboljem interesu korisnika.

Ovaj modul predstavlja motivacioni intervju kao savremeni komunikacijski i savjetodavni pristup koji pomaže stručnim radnicima da kroz strukturirani razgovor podrže korisnike u razumijevanju sopstvene situacije, prepoznavanju potreba za podrškom i aktivnom učestvovanju u procesu planiranja usluga. Poseban akcenat stavlja se na primjenu motivacionog intervjua u situacijama kada je potrebno donijeti odluku o porodičnom smještaju, kao i na rad sa porodicom korisnika u procesu prihvatanja ove vrste podrške.

Kroz teorijska objašnjenja i praktične primjere, učesnici će razvijati vještine vođenja razgovora koji smanjuje otpor, jača motivaciju za promjenu i podstiče partnerski odnos između stručnog radnika, korisnika i porodice.

Pauza za ručak 45 min

Modul 6: Uloga stručnih radnika u proceduri, fazama rada, praćenju i evaluaciji specijalizovanog i urgentnog porodičnog smještaja

Trajanje: 1.30 min

Ovaj modul usmjeren je na razumijevanje uloge stručnih radnika u sprovođenju procedura i vođenju procesa specijalizovanog i urgentnog porodičnog smještaja, od inicijalne procjene potrebe za uslugom do praćenja i evaluacije ishoda smještaja. Efikasno funkcionisanje ove usluge zahtijeva jasno definisane korake postupanja, koordinaciju između različitih aktera i kontinuirano praćenje kvaliteta pružene podrške korisniku.

Učesnici će se upoznati sa ključnim fazama rada u postupcima organizovanja porodičnog smještaja, uključujući procjenu potreba korisnika, donošenje odluke o smještaju, pripremu korisnika i porodice, realizaciju smještaja, kao i kontinuirano praćenje i evaluaciju ishoda. Poseban fokus stavlja se na odgovornosti stručnih radnika u planiranju podrške, praćenju realizacije smještaja i osiguravanju da usluga odgovara potrebama korisnika.

Modul takođe naglašava značaj sistematskog praćenja kvaliteta usluge, dokumentovanja rada i evaluacije rezultata smještaja, kao osnove za unapređenje prakse i razvoj usluga u zajednici.

Modul 7: Etički principi i zaštita prava korisnika u postupcima specijalizovanog i urgentnog porodičnog smještaja

Trajanje: 1.30 min

Ovaj modul bavi se etičkim principima i zaštitom prava korisnika u postupcima organizovanja i realizacije specijalizovanog i urgentnog porodičnog smještaja. U radu sa odraslim i starijim osobama koje se nalaze u situacijama krize, rizika ili povećane ranjivosti, stručni radnici imaju posebnu odgovornost da osiguraju poštovanje dostojanstva, autonomije i najboljeg interesa korisnika.

Učesnici će se upoznati sa osnovnim etičkim principima socijalnog rada i njihovom primjenom u postupcima procjene, donošenja odluka i organizovanja porodičnog smještaja. Poseban fokus stavlja se na zaštitu prava korisnika na informisano učešće u donošenju odluka, poštovanje privatnosti i povjerljivosti podataka, kao i na balansiranje između zaštite korisnika i poštovanja njihove autonomije.

Modul će takođe obraditi etičke dileme koje se mogu pojaviti u situacijama kada je potrebno donijeti hitne odluke o smještaju, posebno u slučajevima kada korisnik nije u mogućnosti da u potpunosti donosi odluke o sopstvenoj brizi. Kroz diskusiju i analizu primjera iz prakse, učesnici će razvijati sposobnost etičkog promišljanja i donošenja profesionalno odgovornijih odluka.

Kompetencije koje će program obuke razvijati

- Kompetencija za profesionalno predstavljanje i informisanje o usluzi
- Kompetencija za stručnu procjenu i donošenje odluka u kriznim situacijama.
- Kompetencija za individualno planiranje i koordinaciju podrške.
- Komunikacijska kompetencija zasnovana na principima motivacionog intervjua.
- Kompetencija za rad sa porodicama i pružanje stručne podrške porodicama, kroz procjenu i obuku, koje pružaju specijalizovani porodični smještaj za odrasla lica.
- Kompetencija za korišćenje resursa zajednice u planiranju i realizaciji usluge.

Ciljna grupa profesionalaca kojima je obuka namijenjena

- stručni radnici centara za socijalni rad
- stručni radnici ustanova za smještaj i usluga u zajednici (domovia za stare, JU Zavod-a "Komanski most", dnevnih boravaka za stare, dnevni centri (dnevni boravak +27), pružaoci usluge pomoć u kući, stanovanje uz podršku)
- stručni radnici zaposleni u Centru za hraniteljstvo i porodični smještaj
- licencirani nvo pružaoci usluga
- predstavnici lokalne samouprave-sekretarijata za socijalnu dječju zastitu.

Uslovi za uključivanje profesionalaca u obuku

stručnjaci zaposleni u sistemu socijalne i dječje zaštite iz ciljne grupe

Krajnji korisnici

Krajnji korisnici programa obuke su osobe koje koriste ili mogu koristiti usluge socijalne i dječje zaštite, posebno odrasla i starija lica i osobe sa invaliditetom koje se nalaze u riziku od institucionalizacije ili u kriznim životnim situacijama.

Broj učesnika u grupi (min/max)

Obuka se realizuje u grupama od 12 do 18 učesnika, radi obezbjeđivanja kvalitetnog rada, interakcije i praktičnih vježbi.

Dužina trajanja programa obuke

Obuka se realizuje kao dvodnevni program u trajanju od po 6 sati dnevno, u periodu od 09:00 do 15:00 časova, sa planiranim pauzama.

Ma Čirković